

Opintojakso	Ryhmänohjaus	Suoritustapa
ERIP101 Erityispedagogiikan perusteet, 5 op Opintojaksolla käsitellään erityispedagogiikan teoriaperustaa ja lähitieteitä, erityispedagogiikan ja erityisopetuksen historiaa, erityispedagogiikan alan suuntauksia, inklusiivista opetusta sekä erityispedagogiikan tutkimussuuntauksia.	ke 17.9.2025 klo 17.00–19.30 (3 h), etänä to 25.9.2025 klo 17.00–19.30 (3 h), etänä	Suoritustapa: Verkkotentti (open book -tentti) Moodlessa Ti 12.8. klo 16.30–22.30 Ke 3.9. klo 8.30–14.30 To 2.10. klo 16.30–22.30 Ti 28.10. klo 16.30–22.30 Ke 26.11. klo 8.30–14.30 To 11.12. klo 16.30–22.30 Ti 3.2. klo 16.30–22.30 Ke 4.3. klo 8.30–14.30 To 26.3. klo 16.30–22.30 Ti 14.4. klo 16.30–22.30 Ke 13.5. klo 8.30–14.30 To 4.6. klo 16.30–22.30 Oppimateriaalina Moberg, S., Hautamäki, J., Kivirauma, J., Lahtinen, U., Savolainen, H., & Vehmas, S. (2015). Erityispedagogiikan perusteet . (3. uudistettu painos). PS-kustannus + muu Moodlessa oleva materiaali.
ERIP102: Erityiskasvatuksen toimintaympäristöt ja yhteistyöverkostot, 5 op Opintojaksolla hahmotat erityiskasvatuksen toimintaympäristöjä ja yhteistyöverkostoja	ke 1.10.2025 klo 17.00–18.30 (2 h) Vierailukäynnit 1–2 tuntia viikoilla 38–42 (12 h) ke 29.10.2025 klo 17.00–19.30 (3 h) vierailukäyntien pienryhmäpurku ke 5.11.2025 klo 17.00–19.30 (3 h) vierailukäyntien pienryhmäpurku	Suoritustapa: Ryhmäsuoritus (tutustumiset/vierailut) ja essee Oppimateriaali: - Jahnukainen, M., & Harrikari, T. (toim.). (2024). Lasten erityishuolto ja -opetus Suomessa. Vastapaino. Myös E-kirjana. Soveltuvien osien. - Määttä, P., & Rantala, A. (2022). Tavallisen erityinen lapsi: kasvun ja hyvinvoinnin tukeminen yhdessä. (3. uudistettu painos). PS-kustannus. Myös E-kirjana.

vierailukäyntien avulla sekä tutustut tukijärjestelmiin ja lainsäädäntöön.		3. TAI Pihlaja, P., & Viitala, R. (2022). Varhaiserityiskasvatus. (3. uudistettu painos). PS-kustannus. Myös E-kirjana. 4. Finlex-verkkosivut (http://www.finlex.fi). 5. Vapaavalintaiset artikkelit (3 kpl) tai väitöskirjat (2 kpl).
ERIP103: Vammaisuus, moninaisuus ja osallisuus, 5 op Opintojaksolla tutustut vammaisuuteen ja muuhun moninaisuuteen sekä niihin liittyviin asenteisiin ja ennakkoluuloihin sekä eettisiin kysymyksiin. Osallisuutta ja hyvinvointia tarkastelet etenkin inklusiivisen pedagogiikan näkökulmasta.	to 13.11.2025 klo 17.00–19.30 (3 h) ke 26.11.2025 klo 17.00–19.30 (3 h) ke 3.12.2025 klo 17.00–19.30 (3 h) ke 14.1.2026 klo 17.00–19.30 (3 h) ke 28.1.2026 klo 17.00–19.30 (3 h)	Opintojaksosuoritukseen kuuluu: 1. toiminnallinen ryhmätehtävä yhteistyöoppilaitoksessa 2. oppimistehtävä (parityömahdollisuus) Moodlessa Opetusohjelmassa oleva oppimateriaali (muutokset mahdollisia, tarkemmat tiedot Moodlessa): Asenteet, ennakkoluulot ja kulttuurinen moninaisuus Helkama, K., Myllyniemi, R., Liebkind, K., Ruusuvuori, J. Lönnqvist, J.-E., Hankonen, N., Mähönen, T. A., Jasinskaja-Lahti I., & Lipponen J. (2020) (tai aiemmat painokset). Johdatus sosiaalipsykologiaan. (3. tai uudempi painos). Edita. Saatavilla myös e-kirjana (2020 11. painos). Luvut 10 ja 14, Luku 10: Asenteet, päätöksenteko ja käyttäytymisen muutos. JA Luku 14: Ennakkoluuloisuus ja ryhmien väliset suhteet. Vaihtoehtona Helkaman ym.:n teoksen lukuun 14 on seuraava julkaisu: Mäkinen, V., & Nortio, E. (2020). Tutkimuskatsaus myönteisten ryhmäsuhteiden edistämiskeinoista. Policy Brief 4, Syrjintä Suomessa – sarjan julkaisu. Oikeusministeriö. SEKÄ valitaan kaksi neljästä moninaisuutta koskevasta julkaisusta (tarkemmat tiedot Moodlessa).

Vammaisuus käsitteellisenä ja kokemuksellisenä ilmiönä

Vehmas, S., & Mietola R. (2022). Vaikeasti kehitysvammaisten arki ja ihmisyys. Gaudeamus. Luvut 1, 3–5 sekä 8. Myös e-kirja.

Tanskanen, J. (2023). Kulttuurin diagnostisoitumisen tutkimus kulttuuriteoreettisesta näkökulmasta - teoreettismetodologisia haasteita. Teoksessa A. Tammela, P. Hämeenaho, J. Eronen & J. Eilola (toim.), Hyvinvointi koettuna, kuvattuna ja tulkittuna. Luku 3 (s. 33–49). Jyväskylän yliopisto, JYU Studies 3. <https://doi.org/10.17011/jyustudies/3>

SEKÄ valitaan kaksi neljästä vammaisuutta käsittelevästä julkaisusta (tarkemmat tiedot Moodlessa).

Inklusiivinen pedagogiikka ja osallisuus

Takala, M., Äikäs, A., & Lakkala, S. (2020). Mahdoton Inkluisio? Tunnista haasteet ja mahdollisuudet. PS-kustannus. OSA I, luvut 1–3, OSA II, luku 4. Myös e-kirja.

Nivala, E. (2021). Osallisuuden vahvistaminen yksinäisyyden ehkäisemisenä varhaiskasvatuksessa. JECER 10(1), 33–59. <https://journal.fi/jecer/article/view/114149>

Opettajan opintojakson alkaessa tarjoama mahdollinen materiaali

Tarkemmat opiskeluohjeet löytyvät Moodlesta.

ERIP104: Oppimisen vaikeuksien määrittely ja tunnistaminen, 5 op Opintojaksolla tutustut erilaisiin oppimisen vaikeuksiin, syihin, piirteisiin ja arviointiin. Saat lisätietoa myös taitojen ja oppimisedellytysten yksilöllisestä vaihtelusta.	ke 4.2.2026 klo 17.00–19.30 (3 h) ke 18.2.2026 klo 17.00–19.30 (3 h) ke 4.3.2026 klo 17.00–19.30 (3 h) ke 18.3.2026 klo 17.00–19.30 (3 h)	Opintojaksosuoritukseen kuuluu: 1. Oppimistehtävä (5 op), ensisijainen suoritustapa 2. Verkkotentti (5 op), aikataulut: 9.6. (ti) klo 16:30–22:30 ja 23.7. (to) klo 16:30–22:30. Kyseessä on open book -tentti, jossa omat muistiinpanot ja materiaalit saavat olla mukana. Tenttiaika on kuusi tuntia. Opetusohjelmassa oleva oppimateriaali (muutokset mahdollisia, tarkemmat tiedot Moodlessa): 1. Ahonen, T., Aro, M., Aro, T., Lerkkanen, M.-K., & Siiskonen, T. (2019). Kehityksen yksilöllisyyden ymmärtäminen ja oppimisvaikeudet. Teoksessa T. Ahonen, M. Aro, T. Aro, M.-K. Lerkkanen & T. Siiskonen (toim.), Oppimisen vaikeudet (s. 22–39). Niilo Mäki Instituutti. 2. Ahonen, T., Kere, J., & Parviainen, T. (2019). Oppimisvaikeuksien perinnöllinen ja neurokognitiivinen tausta. Teoksessa T. Ahonen, M. Aro, T. Aro, M.-K. Lerkkanen & T. Siiskonen (toim.), Oppimisen vaikeudet (s. 102–127). Niilo Mäki Instituutti. 3. Aro, M. (2018). Lukivaikeudet. Tallenne. LUKILOKI. 4. Aro, T., Ahonniska-Assa, J., Aro, M., & Ahonen, T. (2019). Oppimisen vaikeuksien tunnistaminen ja arviointi. Teoksessa T. Ahonen, M. Aro, T. Aro, M.-K. Lerkkanen & T. Siiskonen (toim.), Oppimisen vaikeudet (s. 40–64). Niilo Mäki Instituutti. 5. Aro, M., & Lerkkanen, M.-K. (2019). Lukutaidon kehitys ja lukemisvaikeudet. Teoksessa T. Ahonen, M. Aro, T. Aro, M.-K. Lerkkanen & T. Siiskonen (toim.), Oppimisen vaikeudet (s. 252–289). Niilo Mäki Instituutti. 6. Berggren, K. (2018). Lapsen itsesäätelykyky ja ADHD. Teoksessa K. Berggren & J. Hämäläinen (toim.), ADHD-käsikirja (s. 119–137). PS-kustannus.
--	---	--

7. Heikkilä, R. (2018). Lukivaikeuksien arvioiminen. Podcast. LUKILOKI.
8. Koponen, T. Salminen, J., & Sorvo, R. (2019). Matematiikan perustaitojen oppimisvaikeudet. Teoksessa T. Ahonen, M. Aro, T. Aro, M.-K. Lerkkanen & T. Siiskonen (toim.), Oppimisen vaikeudet (s. 324–349). Niilo Mäki Instituutti.
9. Korpilahti, P., Pihlaja, P., & Lindevall, P. (2022). Puheen, kielen ja kommunikoinnin kehityksen vaikeudet. Teoksessa P. Pihlaja & R. Viitala (toim.), Varhaiserityiskasvatus (3. uudistettu painos, s. 207–226). PS-kustannus.
10. LukiMat. Tietoverkkovälitteinen peruslukutaidon sekä matematiikan oppimisvalmiuksien oppimis- ja arviointiympäristö (n.d.). Niilo Mäki Instituutti. Saatavilla <http://www.lukimat.fi/etusivu>
11. Mononen, R., Aunio, P., Väisänen, E., Korhonen, J., & Tapola, A. (2017). Matemaattiset oppimisvaikeudet. PS-kustannus. [Luku 2 Matemaattiset oppimisvaikeudet ja luku 4 Matemaattisten taitojen kehityksen ja oppimisen arviointi.]
12. Närhi, V. (2018). ADHD-oireinen lapsi koulussa. Teoksessa K. Berggren & J. Hämäläinen (toim.), ADHD-käsikirja (s. 140–156). PS-kustannus.
13. Närhi, V., Karhu, A., Klenberg, L., Paananen, M., & Puustjärvi, A. (2019). Tarkkaavuuden, itsesäätelyn ja toiminnanohjauksen vaikeudet. Teoksessa T. Ahonen, M. Aro, T. Aro, M.-K. Lerkkanen & T. Siiskonen (toim.), Oppimisen vaikeudet (s. 350–372). Niilo Mäki Instituutti.
14. Pihlaja, P. (2022). Sosiaalis-emotionaalinen kehitys ja sen vaikeudet. Teoksessa P. Pihlaja & R. Viitala (toim.), Varhaiserityiskasvatus (3. uudistettu painos, s. 161–205). PS-kustannus.
15. Puustjärvi, A., Voutilainen, A., & Pihlakoski, L. (2018). Mitä on ADHD? Teoksessa K. Berggren & J. Hämäläinen (toim.), ADHD-käsikirja (s. 13–40). PS-kustannus.

		16. Viholainen, H., & Asunta, P. (2022). Motorisen oppimisen vaikeudet lapsen arjessa. Teoksessa P. Pihlaja & R. Viitala (toim.), Varhaiserityiskasvatus (3. uudistettu painos, s. 271–285). PS-kustannus.
ERIP105: Oppimisen tukeminen, 5 op Opintojakso antaa sinulle valmiuksia ymmärtää oppimisen tuen periaatteita ja menetelmiä. Tutustut erilaisiin tuen malleihin sekä tutkittuihin pedagogisen tuen menetelmiin. Esimerkiksi tieto tehokkaista tukimenetelmistä voi auttaa sinua suuntaamaan resurssejasi olennaiseen ja se puolestaan voi lisätä työn mielekkyyttä.	ke 1.4.2026 klo 17.00-19.30 (3 h) ma 13.4.2026 klo 17.00-19.30 (3 h) ti 28.4.2026 klo 17.00-19.30 (3 h) ke 6.5.2026 klo 17.00-19.30 (3 h) ke 20.5.2026 klo 17.00-19.30 (3 h)	Opintojaksoon sisältyy pari-/ryhmätehtävä yhteistyöoppilaitoksessa. Oppimateriaali: Aro, M. (2018). Tukivastemalli ja tuen vaikuttavuuden seuranta. LUKILOKI. Aro, T., & Nurmi, J.-E. (2019 tai uud.). Motivaatio, tunteet ja oppiminen. Teoksessa T. Ahonen, M. Aro, T. Aro, M.-K. Lerkkanen & T. Siiskonen (toim.), Oppimisen vaikeudet (s. 128–147). Niilo Mäki Instituutti. Björn, P., Aro, M., & Koponen, T. (2018). Matematiikan oppimisvaikeuksien tutkimusperustainen tuki. Teoksessa J. Joutsenlahti, H. Silfverberg & T. Räsänen (toim.), Matematiikan opetus ja oppiminen (s. 184–201). Niilo Mäki Instituutti. Kinnunen, A.-M., Aro, M., Närhi, V., & Savolainen, H. (2021). Tukivastemallilla selkeyttä ja vaikuttavuutta oppimisen ja koulunkäynnin tukeen. Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI-Bulletin, 31(2), 106–115. Parrila, R., Gadsden, D., & Aro, M. (2019 tai uud.). Näyttöön perustuva tuki oppimisen vaikeuksissa. Teoksessa T. Ahonen, M. Aro, T. Aro, M.-K. Lerkkanen & T. Siiskonen (toim.), Oppimisen vaikeudet (s. 66–76). Niilo Mäki Instituutti. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. (2014). Opetushallitus. Saatavilla https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tiedot [luku 7] Roiha, A., & Polso, J. (2023). Onnistu eriyttämisessä. Toimivan opetuksen opas. PS-kustannus. [Osat 1 ja 2, sivut 16-201.]

Savolainen, H., Närhi, V., & Savolainen, P. (2019 tai uud.). Myönteisten käyttäytymismallien tukeminen opetuksessa. Teoksessa T. Ahonen, M. Aro, T. Aro, M.-K. Lerkkanen & T. Siiskonen (toim.), Oppimisen vaikeudet (s. 194–205). Niilo Mäki Instituutti.

Siiskonen, T., Lerkkanen M.-K., & Savolainen, H. (2019 tai uud.). Oppimisen tukeminen. Teoksessa T. Ahonen, M. Aro, T. Aro, M.-K. Lerkkanen & T. Siiskonen (toim.), Oppimisen vaikeudet (s. 78–98). Niilo Mäki Instituutti.

Sirkko, R., Takala, M., & Muukkonen, H. (2020). Yksin opettamisesta yhdessä opettamiseen: Onnistunut yhteisopettajuus inklusion tukena. Kasvatus & Aika, 14(1), 26–43.

Talja, E., & lisakka, R. (2020). Tutkimusperustaiset opetusmenetelmät vaativassa erityisessä tuessa – kirjallisuuskatsaus. Osa 1: Opettajajohtoiset menetelmät. TUVET-hanke. Saatavilla https://blogs.uef.fi/tuvet-materiaalipankki/wp-content/uploads/sites/107/2020/11/tuветraportti_osa1_web.pdf

Talja, E., & lisakka, R. (2020). Tutkimusperustaiset opetusmenetelmät vaativassa erityisessä tuessa – kirjallisuuskatsaus. Osa 2: Ikätoverien tukeen perustuvat menetelmät. TUVET-hanke. Saatavilla https://blogs.uef.fi/tuvet-materiaalipankki/wp-content/uploads/sites/107/2020/11/tuветraportti_osa2_web.pdf